

מסורת הש"ס

(א) צ"ב קנה. סנהדרין כט; (ב) סנהדרין עד., (ג) שנת עת: כ"מ י. עז: צ"ב קנז. קק., (ד) ינבמות 6א. צ"ב קנל., (ה) פסחים לא. לקמן פב. גיטין לו. כ"ק מ: יקדושין טו., (ו) נדרוב זה ש"ך לעיל קודם לעזוב אלף אנוסים וכו', (ז) נעדים כמ"ן, (ח) כס"א ליפא למי שסקנן שני, (ט) נוע"ע תוס' ע"ז כז: ד"ה יוכלו, (י) נועשין תוס' לקמן כח. ד"ה קיוס, (יא) ש"ך לע"ב.

‏»

תורה אור השלם

- וְהַתְּהַדּוּ אֶת חֻקֵּיהֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהַשִּׁיב אֶת אֲשֶׁמוֹ בְּרִאשׁוֹ וְחֻמֵּישׁוֹ יוֹקֵף עָלָיו וְנָתַן בְּאֶהֱלִיךְ עֻלָּתוֹ: איוב יא יד
- אִם אָנֹכִי בִּדְרֹךְ הַתְּהַדּוּקוֹת וְאֶל תִּשָּׁבַן בְּאֶהֱלִיךְ עֻלָּתוֹ: איוב יא יד

‏»

גליון הש"ס

גב' אין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש. עיין טוטה דף י ע"ב תוס' ד"ה טז לו: תוס' ד"ה ויברכ הונא אמר רב וכו' וי"ל דהוא סבילא בהיתא. עיין כרמזין גמלמות פ"ב דשבת ד"ה ועוד כתב הרי"ף סא דלר"ג א"ר: בא"ד דהיא סבילא בהיתא. כה"ג מגילה דף כט ע"ב בטורות דף ע"א:

‏»

מוסף רש"י

א"כ נעשה בגדול. המוכר, דק"ל (צ"ב קט). ולמכור נכסיו אפי' עד שיהא בן עשרים (ומהורין כס): א"ז טמן ומקנל ועדים כולם גדולים וסכרים (ושב"ס ב"ב קמ). מורה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו. מאחר שהלוח מורה ששטר חוב שהולא עליו שטר אמת הוא, אין המלוה לך"ך לחזר אחר העדים החתומים זו ולהעיד על חתימתו ולקיימו (ב"ם ע"ב). דכיון דמודה שכתב ועל כו כי הוא נטלו קיימתינו חתומיו וגובה לא זמן שמואלו (שבת נח). גנובא גנובי למה לך. לטמס דנריך (ושב"ס ב"ב קלג). ונתן לאשר אשם לו לאשר הלוח לו לא נאמר, אלא לאשר אשם לו, לאשר הקנן שלו, כד"ק (ק). למחנן אשם וז קנן (פסחים לא). לאשר הקנן שלו, ולא מצינ לאשר טשה בו (דב"פ 99).

‏»

תוספות ר"ד

אמר ר"ה א"ר מורה בשטר שכתבו א"ר קיימו. פי' לה שיהיה שכתבו ועל חתמם העדים אין המלוה צריך לקיימו בעדים החתומים בו שכבר קיימו הלוח שהיה לו כי הוא כתבה והחתמיו וכן הוא בתורה פרעתיך אינו נאמן שכבר השטר מקיים דלא שטר מקיים אין הלוח יכול לומר פרעתי דא"ל מלוה שטרך ברי מצי ולי"א כזה הנה ששאר אור הפה שהתיר: א"ל ר"ג גנובא. גנובא למה לך פי' המורה מתגבא אתה לומר דבריו בלשון שלא נתלקו והתיר והרבים כדי שלא יבטלו את דבריו דאמרת כיחידאה אי ס"ל כרבי מאיר אימא הלכא כר"ם פי' דפליגתא דר"ם ורבנן הוא דר"ם אומר אצ"ל ורבנן אמרו צריך לקיימו ולא תנקוט לה למילתא באנפי נפשי א"ל ומר היכי ס"ל פי' במורה בשטר שכתבו א"ל כי אתו לקמן פי' מלוים (והפריאין) שטרות אמרינן להו יזלו קיימו שטרייכו וחזרו לדינא פי' כך אני רגיל לומר למלרים המביאים שטרותיהם לפני ואין עדיהם עמהן לכו ובקשו עדיים וקיימיהו שאם לא תקיימיהו קיימו של לוח שמורה שכתבו אינו מועיל לך שהרי חזרו ואומר פרעתיך ויש להאמינו ע"י מיגו ומשי"ה טרת לקיים שטרך ושוב לא יאה נאמן לומר פרעתי והל' כר"ג ברני שאינו נאמן עיין בפסקי בפי' מי שמת עיין לקמן: **אמר** ר"י א"ר האומר שטר אמנה הוא זה אינו נאמן. פי' המורה שטר אמנה שלא לוח כלום אלא כתבו ומסרו למלוה שאם יעטרך ללוותו והאמינו שלא יתבענו אא"כ מלוה ואינו נ"ל דמשמע מפרשוש שהעדים נתנוהו ללוה והוא נתנו למלוה וא"כ אמאי קרי ל"י לקמן עולה ולא מהמינו עדים כזה והתנן כותבין שטר ללוה אפי"פ שאין מלוה עמו וכו"ח את אוקימנא לההוא בשטרא אקנייתא פי' שפקדוהו ולכסיו מהיום בין ילוה בין לא ילוה יגבה מהן ואחריו זמן מהיום הרי אביי עממיה בשטרי דלאו אקנייתא דאמר אביי הוא דנתנן כותבין שטר ללוה בלא מלוה אפילו בשטרא דלאו אקנייתא נמי וא"צ אתי למיטרף לקוחות מההיא זמנא והוא לא לוח עד תשרי לאו שלא כדון טריף גדידיו בחתומין וכין לו פי' מיום שתתמהו חיל השעבוד ואפילו לא לוח המעות עד תשרי וכל ההיא חששא אינה שמא כתב ללוות בניסן ולא לוח עד תשרי ואתי למטרף לקוחות שלא כדון אבל לשמא לא הלוחו כלל לא חישישין דאיהו דאפסידא אנפשי' דרמינן ומאי עולה איכא גביה סהדי אי אהיו מהימן ליה וגם שטר אמנה מנין שלא יהיה אפילו בשטרא

האשה שנתארמלה

אלף אנוסים מ"ט לא. נימא הפה שאסר הוא שהמיר: ^(א)א"כ נעשה **גדול** כל מעשה השטר בגדולים הלוקח והמוכר וגבי עדים נמי אמרי' חזקה אין הלוקח מחמסין זו קטנים: **ויהרגו ואל יחסמו שקר**. הלכך כי אמרי' נמי אנוסים היינו מחמת נפשות משוו נפשייהו רשעים: **מודה בשטר שכתבו ועל פיו נחתמו העדים: אין המלוה לריך לקיימו**. בעדים החתומים זו שאין הלוח שזנ נאמן לומר פרעתי ולא אמרינן דהאי הפה שאסר הוא שהמיר דמכיון שאמר כשר היה הרי הוחזק השטר וכי אמר פרעתי לא מהימן שהי ציד המלוה הוא ור"ם נמי דלמר אין נאמנים לפוסלו במודה לוח שכתבו קאמר וקסבר לא לריינין מו עדים ולא אפומיהו מייקיס שטרא: **גנבא**. מתגנב דהאי הפה שאסר דנריך בלשון שלא נתלקו זו היחד והמרוצים **כדי שלא יבטלו את דנריך דלמרת כיחידאה: אי פכירא לך כר"ם אימא הלכה כר"ם**. ולא תנקוט לה כמילתא באנפי נפשה: **ומר היכי פכירא ליה**. במודה בשטר שכתבו: **כי אסו לקמן**. מלוי' מצינוהו שטרות: **קיימו שטרייכו**. כך אני רגיל לומר למלוים המציאים שטרותיהם לפני ואין עדיהם עמהם **אני** אומר להם לכו ובקשו עדיים וקיימיהו דאי לאו הכי אע"ג דמודה לוח שכתבו מצי למימר פרעתי: **שטר אמנה**. לא לוח כלום אלא כתבו ומסרו למלוה שאם יעטרך ללוות יהיה והאמינו שלא יתבענו אא"כ מלוהו: **כל דמיניה**. והלא עדים חתומים זו פשיטא דיתקיים בחתומיו: **כדנז** הונא. ואשמעינן כז יהודה נמי הכי דלוח שאמר כתבתינו ומסרתינו לו אצל שטר אמנה הוא אין לריך המלוה לחזור ולהצי"א להעיד על החתמיה דאין נאמן לוח לפוסלו דלא עבד איניש דכתב ומסר בלא הלואה: **שאז לאחרי**. בהודאה זו שהוא מודה שהוא שטר אמנה כז ומפסיד את אחרים הנושים זו ואין לו מה להגבותם והי רוצים לגבות חוב זה: **ונסן לאשר אשם לו**. ולא כתב לאשר הלוחו אלא לאשר האשם שלו ואשם הוא קרן כדאמר' בגמול (צ"ב קף דף ק). למי שהקרן שלו:

ועממא: אי סבירא לך בר"ם בו'. וא"ת ודלמא משום הכי לא קאמר הלכה כר"ם משום דליכא כפ' מי שמת (צ"ב קנז: וסס) דמפיק דר"ם לריבנן ויש לומר דהוה מצי להצדי כרש"ג דלית ליה צדיא כרש"ג (דף קי.) דמודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו: **אימא ה"כבה כרבי מאיר**. תימא דלפילו כרנבן נמי מצי סבר ושאינו עדים דלילמי לאורועי שטרא דהכי אית ליה לרבי יוחנן ויש לומר דכז נתנן אין נראה לו לתלק ואם תאמר ודלמא כז' דהונא מייירי במודעא ואמנה דלפילו כז נתנן מודה לקמן ויש לומר דכז הונא סתם קאמר ולא מפליג: **לעולם** דקאמר לוח וברב הונא בו'. ואם תאמר ואמאי לא קאמר נמי לעולם דקאמרי עדים וכדכז הונא ויש לומר דלא ניחא ליה לאוקמי דלא כרנבן דאמרי אלימי עדים לאורועי שטרא: **וברב הונא אמר רב**. וא"ת תרתי מיני דכז למה לי וי"ל ^(א)דחא מכלל חצייתה אמר: **וברבן** שהב לאחריים. וא"ת והימניה במגו דאי צעי מחיל ליה דהא המוכר שטר חוב לחצירו וחזר ומחלו מחול (לקמן דף פא): ויש לומר דלאו מגו הוא דשמא אין דעמו למחול ולהפסיד חובו דעכשיו שאומר אמנה הוא לא מפסיד מידי כיון שאין הלוח גזלן אע"ג דבספ"ק דצ"מ (דף ק. וסס) אמרינן מגו כה"ג גבי מנא שובר צמן שהאשה מודה יחזיר לבעל דקאמר ש"מ איתא לדשמואל שמא תהם סמיכין אמגו כל דהו משום דליכא שובר דמוכח ואם נאמר דמכירת שטר חוב אינו אלא מדרבנן הוה אחי שפיר דמצינן למימר דווקא מוכר שטר חוב דהוי ממונה יכול למחול אצל בנושה בחצירו כז' דחייב לו מן התורה אינו יכול למחול וכן משמע בפרק מי שמת (צ"ב דף קמז: וסס) דקאמר ומורה שמואל דאם נתנו שטרינו יכול למחול ומסיק מתנת ש"מ שאינו יכול למחול וסמיק מתנת ש"מ דאורייתא ואינו יכול למחול דאי ס"ד מדרבנן אמאי אינו יכול למחול משמע דבמידי דאורייתא אינו יכול למחול ודאי אי מתנת שכז מרע דאורייתא אין היורש יכול למחול דמאי אולמיה האי יורש מהאי יורש ועוד יש להציא ראייה דנושה בחצירו וחסירו יכול למחול דאמר' בסוף האשה שנפלו (לקמן פא): הרי שהיה נושה באחי מנה ומת והינח שומרת יצם לא יאמר הואיל ואני יורש החזקתי אלא מוציאין מידי ולוקח בזה קרקעות והוא אוכל פירות ומוקמי' לה כר' נתן דהא הוי כמו נושה בחצירו מנה וחסירו בחצירו דכל אשר לבעלה משועבד לה לכמותה ואי יכול למחול אמאי ילקח בזה קרקע ימחול לנעזמו שהוא יורש ויכול למחול ויש לדחות דשאני תהם דאין יורש אלא מכחה ואינו יכול להפסיק וזמנה נוי"מ דדוקא במוכר שט"ח יכול למחול שקדם חובו של מוכר אצל הנושה בחצירו שקדם חובו לחוב של חצירו אינו יכול למחול ושומרת יצם נמי קדם שטר חובה לחוב בעלה) וא"ת אכתי והימניה במגו דאי צעי קלמיה כדאמרין בסוף דף בורר (סנהדרין דף לא): ויש לומר דהכל אתמוך צדי דינא דאמרין תהם כיון דאתמוך צדי דינא אי צעי קלמיה לא אמרינן אי נמי הכל מייירי שכהשטר הוא ציד שלש: **בצ"ן** בנושה בחבירו בו'. משמע דהלכה כר' נתן ובגיטין (דף לו.) פירשנוה: ^(א)**ואע"פ**ה לא חתמי. והא דכותבין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו היינו למוסר ללוה ולא למלוה:

פרק שני כתובות יא.

חזקה אין בו'. הכא משמע דלא אמרינן מגו צמקוס חזקה ולרבנן אמרינן וי"ע דבעיא היא צפרק קמא דצ"ב (דף ק. וסס) ולא אפשיטא גבי כתב אחר זמנו ואמר ליה פרעתיך תוך זמני: **דאמר מר אין לך דבר בו'**. פירוש אפי' מאן דמחמיר לא מחמיר אלא בהנך דרבא גופיה קסבר דלפילו

צהני אינו חייב למסור עצמו צלינעא במס' ע"ז בפרק ר' ישמעאל (דף נד. וסס) ואין חילוק צין הנך השאר ובפרהסיא צבולאו יהרג ולא יעצורט): **מעמא דר"ם בדרב הונא בו'**. פירש צקונטרס דמיירי פלוגתאיייה צשמודה לוח שכתבו והיינו טעמא דר"ם דאין נאמנין דהואיל ולוח קיימו לא לרייני מו לעדים ולאו אפומיהו מקיים שטרא ורבנן סברי לריך לקיימו וקשה לר"י דא"כ ליפלגו בלא עדים בלוה גופי' הואיל וטעמיהו תלי בלוה ועוד דצפרק מי שמת (צ"ב דף קנז: וסס) משמע דלא פליגי בלוה דקאמר רבי יוחנן שאני אומר מודה בשטר שכתבו א"ל לקיימו דכרי הכל היא ופריך והא מפלג פליגי אין נאמנים לפוסלו כו' אמר ליה אי אלימי עדים לאורועי שטרא איהו כל כמיניה ועוד דהוה ליה למימר דכדכז הונא קמיפלגי ונראה לר"ת ולר"י דה"פ טעמא דר"ם כדכז הונא דכמו שאומר כז הונא דלא אמרינן מגו לפסול השטר בלוה הי"ג אומר ר"ם בעדים דלע"ג דאלימי לא פסלי שטרא במגו: **מודה בשטר שכתבו א"צ לקיימו**. וא"ת ומ"מ וי"ל מהימן במגו

דאי צעי אמר מוציף וי"ל דשמא ירא לוח לומר מוציף פן יתכשיולו ולינין דשטרא ירא ופירש הקונטרס צמקוס אחר דטעמא משום דכדז מורה א"ל קיוס דעדים החתומים על השטר נעשה כמי שחקרה עדותן צצ"ד ורבנן הוא דלארציהו קיוס כי טעין מוציף הוא אצל צשאר טענות כגון פרוע הוא לא הנריכויהו קיוס וכן נראה לר"י) אצל אין לפרש דלא מהימן במגו לומר פרוע הוא משום דאי פריעה שטרא צדיה מאי צעי דהא כי טעין נמי אמנה הוא מסקינן צסמוך אמילמיה דכז דלא מהימן וההם לא שייך האי

דכנבן ואמר ויש לומר דהוה מצי להצדי כרש"ג דלית ליה צדיא כרש"ג (דף קי.) דמודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו: **אימא ה"כבה כרבי מאיר**. תימא דלפילו כרנבן נמי מצי סבר ושאינו עדים דלילמי לאורועי שטרא דהכי אית ליה לרבי יוחנן ויש לומר דכז נתנן אין נראה לו לתלק ואם תאמר ודלמא כז' דהונא מייירי במודעא ואמנה דלפילו כז נתנן מודה לקמן ויש לומר דכז הונא סתם קאמר ולא מפליג: **לעולם** דקאמר לוח וברב הונא בו'. ואם תאמר ואמאי לא קאמר נמי לעולם דקאמרי עדים וכדכז הונא ויש לומר דלא ניחא ליה לאוקמי דלא כרנבן דאמרי אלימי עדים לאורועי שטרא: **וברב הונא אמר רב**. וא"ת תרתי מיני דכז למה לי וי"ל ^(א)דחא מכלל חצייתה אמר: **וברבן** שהב לאחריים. וא"ת והימניה במגו דאי צעי מחיל ליה דהא המוכר שטר חוב לחצירו וחזר ומחלו מחול (לקמן דף פא): ויש לומר דלאו מגו הוא דשמא אין דעמו למחול ולהפסיד חובו דעכשיו שאומר אמנה הוא לא מפסיד מידי כיון שאין הלוח גזלן אע"ג דבספ"ק דצ"מ (דף ק. וסס) אמרינן מגו כה"ג גבי מנא שובר צמן שהאשה מודה יחזיר לבעל דקאמר ש"מ איתא לדשמואל שמא תהם סמיכין אמגו כל דהו משום דליכא שובר דמוכח ואם נאמר דמכירת שטר חוב אינו אלא מדרבנן הוה אחי שפיר דמצינן למימר דווקא מוכר שטר חוב דהוי ממונה יכול למחול אצל בנושה בחצירו כז' דחייב לו מן התורה אינו יכול למחול וכן משמע בפרק מי שמת (צ"ב דף קמז: וסס) דקאמר ומורה שמואל דאם נתנו שטרינו יכול למחול ומסיק מתנת ש"מ שאינו יכול למחול וסמיק מתנת ש"מ דאורייתא ואינו יכול למחול דאי ס"ד מדרבנן אמאי אינו יכול למחול משמע דבמידי דאורייתא אינו יכול למחול ודאי אי מתנת שכז מרע דאורייתא אין היורש יכול למחול דמאי אולמיה האי יורש מהאי יורש ועוד יש להציא ראייה דנושה בחצירו וחסירו יכול למחול דאמר' בסוף האשה שנפלו (לקמן פא): הרי שהיה נושה באחי מנה ומת והינח שומרת יצם לא יאמר הואיל ואני יורש החזקתי אלא מוציאין מידי ולוקח בזה קרקעות והוא אוכל פירות ומוקמי' לה כר' נתן דהא הוי כמו נושה בחצירו מנה וחסירו בחצירו דכל אשר לבעלה משועבד לה לכמותה ואי יכול למחול אמאי ילקח בזה קרקע ימחול לנעזמו שהוא יורש ויכול למחול ויש לדחות דשאני תהם דאין יורש אלא מכחה ואינו יכול להפסיק וזמנה נוי"מ דדוקא במוכר שט"ח יכול למחול שקדם חובו של מוכר אצל הנושה בחצירו שקדם חובו לחוב של חצירו אינו יכול למחול ושומרת יצם נמי קדם שטר חובה לחוב בעלה) וא"ת אכתי והימניה במגו דאי צעי קלמיה כדאמרין בסוף דף בורר (סנהדרין דף לא): ויש לומר דהכל אתמוך צדי דינא דאמרין תהם כיון דאתמוך צדי דינא אי צעי קלמיה לא אמרינן אי נמי הכל מייירי שכהשטר הוא ציד שלש: **בצ"ן** בנושה בחבירו בו'. משמע דהלכה כר' נתן ובגיטין (דף לו.) פירשנוה: ^(א)**ואע"פ**ה לא חתמי. והא דכותבין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו היינו למוסר ללוה ולא למלוה:

אם

כלומר ור"י נמי אשמעינן הכי דלוח שאומר כתבתינו ומסרתינו לו אבל שטר אמנה הוא א"צ המלוה לחזור ולהביא עדים להעיד על החתימה שאין נאמן לוח לפוסלו דלא עבדי איניש דכתב ומסר בלא הלואה דארי"ה א"ה מודה בשטר שכתבו אצ"ל פי' וליאת לדרבא דאיהו מתוך מילתא דרב אליבא דידיה דר"ה משמיה דרב קאמר ליה ובכז רי"ג פליג עליוהי ואוקי מילתא כר"ם ולא כרבנן למימר דלית הל' כותיה: אביי אמר לעולם דקאמר מלוה ובגנן שחב לאחריים וכדכ"ג דתניא רי"ג אומר מנין לנושה בחבירו מנה וחבירו לחבירו מנין שמוציאים מזה ונותנים לזה שנאמר ונתן לאשר אשם לו וק"ל כיון דאמר' המוכר שט"ח לחבירו וחזר ומחלו מחול יהיה נאמן לומר שטר אמנה ע"י מיגו דמה לו לשקר איבעי למיפטר הלוח מיה הנושים בו הוה מחיל ליה השתא דאמר שטר אמנה הוא יהיה נאמן דהכי אמרי' בשנים אוחזין ת"ר מצא שובר פי' שכתבה אשה לבעלה התקבלתי כתובתי ועודה תחתיו בזמן שהאשה מודה יחזיר לבעל אין האשה מודה לא יחזיר לא לוח ולא לוח ותייסקין עלה בזמן שהאשה מודה מיהת יחזיר לבעלה ואמאי יניחוש דלמא כתבה ליה בניסן ולא נתנה עד תשרי והוא לא פרע עד תשרי ואולא היא בעודה תחתיו בין ניסן לתשרי הובנה לכתובתה לאחר בטובת הנאה מניסן ועד תשרי פי' בכול לפני נותנן מעותיו בספק שאם תמות היא ירשנה בעלה ומפסיד לוקח שלקחה ואם ימות הבעל אי יגרשנה יהיה הלוקח במקומה לבנות כתובתה ושבו אין לבעלה לפרוע כתובתה אלא ללוקח ושובר שנכתב בשמה אינה כלום ומפיק ליה לשובר דכתב בניסן ואתי למיטרף לקוחות שלא כדון פי' שהשובר קודם לשטרו של לוקח ויחזיק הבעל בקרקע המיוחד לכתובתה ומהדר' א"ר ש"מ איתא לדשמואל דאמר המוכר שט"ח לחבירו וחזר ומחלו מחול פי' ש"מ מדלא חיישינן להכי דאי"נ הוה הכי שפיר וכה בעל השובר שכתב בשמה הלכך אם

עין משפט ונר מצוה

בב א מ"י פ"ד מהל' מלוה
ולוח הלכה ה טוש"ע

ח"מ סיומן מו ספיף לו:
בב א מ"י פ"ה מהלכות יסודי המורה הלכה א ב
טוש"ע י"ד סיומן קט ספיף לו:

בב א מ"י פ"ד מהלכות מלוה ולוח הל' ה יג
סמג עשין נד טוש"ע ח"מ סיומן מו ספיף א וסיומן פב ספיף א:

בה ד מ"י פ"ב שם הל' ה
סמג שם טוש"ע ח"מ סיומן מו ספיף א:

בו ה מ"י שם הלכה ו וסמג
שם טוש"ע ח"מ סיומן פו ספיף א:

‏»

תוספות רי"ד (המשך)

אקנייתא ואם העדים נתנוהו למלוה ברצון הלוח שצוה להם ליחזרו לו אפי"פ שלא דאו ההלואה בעיני' כשר וכשר הוא שאם הלוח רוצה להאמין למלוה שילוחו מה יש לעדים לומר לא ניתן לו השטר עד שנתאר ההלואה בעינינו ע"י נאמנן לא ילקו הוא בושט עלי נאמנאין בו ואומר להם תנו לו השטר והעדים יעברו ע"י שלא ליתן) ובמתני' הכי נתן ואין כותבין למלוה עד שיהא לוח עמו ולא קתני עד שיראו מתן מעות אלא עד שיהא הלוח עמו דכיון דלוח עמו אם רוצה שיתנוהו למלוה יתנו ואם לאו לא יתנו והאיך קרי לה עולה דלמא יהיב ליה בעי לביתו ואי לא יהיב ליה לעולם איהו הוא דאפסיד אנפשיה ושטר כשר הוא וגובה בו ממשכבדו אלא דאי שטר אמנה הוא שלא נעשה מתחלה ללוות בו אלא הלוח עשאו כדי להראות עצמו לעולם שאינו עשיר שהרי לוח מאחרים ומוסרו למלוה ומאמין בו שלא יתבענו אלא אלא שיראה לעולם כי הוא חייב לו ומחפה עליו שלא יראה עשיר מפני שהוא אוהבו ודומה הוא לשטר פסים שלא נעשה בתחלה בעבור המלוה אלא המלוה פייס את הלוח עשה לי שטר שאחא חייב לי כך וכך כדי שזארה עשיר ויתנו לי אשה והאמן באהבתי שיעולם לא תאבדנן כל רשונתה פתרון א' אלא זה שעושה המלוה כדי שיראה עשיר קורא שטר פסים שצריך לפייס את הלוח שיעשה עליו שט"ח כי הוא חייב לו והאמין בו שלא יתבענו ומה שהלוח כותב על עצמו כדי שיראה עני קורא אמנה שא"צ לפייס את המלוה כזה ושטר אמנה כזה ודאי הוא עולה שלח נעשה בשביל הלואה ואין העדים רשאים לחתום בו אבל שטר הלוח נעששה כדי ללוות אלא בו שום עולה כדפרי': ואמרין דקאמר מאן אי לימא דקאמר לוח פשטא פי' והלא עדים החתומים בו ומשטא דיתקיים בחתומיה כל כמיניה ואלא דקאמר מלוה הבא עליו ברכה ואלא דקאמרו עדים אי כת"י יוצא ממקום אחר פשיטא דלא מהמיני ואי אין כת"י יוצא ממ"א אמאי לא מהמינן פי' והאיכא הנה שאסר הוא הפה שהתיר ומיגו דא בעי אמרי לא תחמנו והשתא דאמרנו תחמנו וכך היה ליחמנא א"ר לעולם דקאמר לוח וכדכ"ה א"ר פי'

כלומר ור"י נמי אשמעינן הכי דלוח שאומר כתבתינו ומסרתינו לו אבל שטר אמנה הוא א"צ המלוה לחזור ולהביא עדים להעיד על החתימה שאין נאמן לוח לפוסלו דלא עבדי איניש דכתב ומסר בלא הלואה דארי"ה א"ה מודה בשטר שכתבו אצ"ל פי' וליאת לדרבא דאיהו מתוך מילתא דרב אליבא דידיה דר"ה משמיה דרב קאמר ליה ובכז רי"ג פליג עליוהי ואוקי מילתא כר"ם ולא כרבנן למימר דלית הל' כותיה: אביי אמר לעולם דקאמר מלוה ובגנן שחב לאחריים וכדכ"ג דתניא רי"ג אומר מנין לנושה בחבירו מנה וחבירו לחבירו מנין שמוציאים מזה ונותנים לזה שנאמר ונתן לאשר אשם לו וק"ל כיון דאמר' המוכר שט"ח לחבירו וחזר ומחלו מחול יהיה נאמן לומר שטר אמנה ע"י מיגו דמה לו לשקר איבעי למיפטר הלוח מיה הנושים בו הוה מחיל ליה השתא דאמר שטר אמנה הוא יהיה נאמן דהכי אמרי' בשנים אוחזין ת"ר מצא שובר פי' שכתבה אשה לבעלה התקבלתי כתובתי ועודה תחתיו בזמן שהאשה מודה יחזיר לבעל אין האשה מודה לא יחזיר לא לוח ולא לוח ותייסקין עלה בזמן שהאשה מודה מיהת יחזיר לבעלה ואמאי יניחוש דלמא כתבה ליה בניסן ולא נתנה עד תשרי והוא לא פרע עד תשרי ואולא היא בעודה תחתיו בין ניסן לתשרי הובנה לכתובתה לאחר בטובת הנאה מניסן ועד תשרי פי' בכול לפני נותנן מעותיו בספק שאם תמות היא ירשנה בעלה ומפסיד לוקח שלקחה ואם ימות הבעל אי יגרשנה יהיה הלוקח במקומה לבנות כתובתה ושבו אין לבעלה לפרוע כתובתה אלא ללוקח ושובר שנכתב בשמה אינה כלום ומפיק ליה לשובר דכתב בניסן ואתי למיטרף לקוחות שלא כדון פי' שהשובר קודם לשטרו של לוקח ויחזיק הבעל בקרקע המיוחד לכתובתה ומהדר' א"ר ש"מ איתא לדשמואל דאמר המוכר שט"ח לחבירו וחזר ומחלו מחול פי' ש"מ מדלא חיישינן להכי דאי"נ הוה הכי שפיר וכה בעל השובר שכתב בשמה הלכך אם